

Lectio VII. Verba deponentia

koniugacja I

miror, mirari, miratus sum – dziwić się

admiror, admirari, admiratus sum – podziwiać (por. admiracja)

arbitror, arbitrari, arbitratus sum – sądzić (por. arbiter)

conor, conari, conatus sum – próbować

hortor, hortari, hortatus sum – zachęcać

precor, precari, precatus sum – prosić, błagać

koniugacja II

confiteor, confiteri, confessus sum – wyznać (por. konfesonat)

miserer, misereri, miseritus sum – współczuć, litować się nad kimś (+ *gen.*)

pollicer, polliceri, pollicitus sum – obiecywać

verer, vereri, veritus sum – bać się

koniugacja III

labor, labi, lapsus sum – chwiać się, upadać

loquor, loqui, locutus sum – mówić, rozmawiać (por. e-lokwencja, inter-lokutor)

morior, mori, mortuus sum – umierać

nascor, nasci, natus sum – rodzić się

obliviscor, oblivisci, oblitus sum – zapominać czegoś (+ *gen.* lub + *acc.*)

patior, pati, passus sum – cierpieć, znosić, pozwalać (+ *acc.*) (por. pacjent, pasja)

proficiscor, proficisci, profectus sum – wyruszać, wyjeżdżać

sequor, sequi, secutus sum – iść za kimś (+ *acc.*) (por. kon-sekwencja)

utor, uti, usus sum – używać czegoś (+ *abl.*) (por. uzus)

ag-gredior, aggrēdi, aggressus sum – zbliżać się, napadać (por. agresja)

e-gredior, egrēdi, egressus sum – wychodzić

in-gredior, ingrēdi, ingressus sum – wchodzić

pro-gredior, progrēdi, progressus sum – iść naprzód, czynić postępy (por. progresja)

re-gredior, regrēdi, regressus sum – cofać się (por. regresja)

koniugacja IV

blandior, blandiri, blanditus sum – schlebiać

mentior, mentiri, mentitus sum - kłamać

orior, oriri, ortus sum – powstawać, pochodzić

1. Quem di dilīgunt adulescens moritur. (Plaut)
2. Hic mortūi vivunt, hic muti loquuntur. (napis na dawnych bramach cmentarnych)
3. Concordia parvae res crescunt, discordia maxīmae dilabuntur. (Salustius)
4. Láudamús veterés, sed nóstris útimur ánnis. (Owidiusz) [metrum: heksametr daktyliczny]
5. Quemadmodum senectus adulescentīam sequitur, ita mors senectutem. (Seneka)
6. Quam misērum est mortem cupēre nec posse emori. (Publiliusz Syrus)

7. Dignum laude virum Musa vetat mori (Horacy)
8. Audi multa, loquere pauca!
9. Deum sequere (jedno z powiedzeń siedmiu mędrców; CYCERON)
10. Cor nisi cura nihil, caro nil nisi triste cadaver:
Nasci – aegrotare est, vivere – saepe mori.
11. Ex cupiditatibus odia, discidia, discordiae, seditiones, bella nascuntur.
12. Petit Gemellus nuptias Maronillae
Et cupit et instat et precatur et donat.
Adeone pulchra est? immo foedius nil est. [foedius – brzydszego]
Quid ergo in illa petitur et placet? Tussit. (Marcialis)
13. Ámo, quód fateór, meám Lycórim,
út pulchrás iuvenés amánt puéllas;
ámat mé mea, quód reór, Lycóris,
út bonáe iuvenés amánt puéllae. (GIOVANNI COTTA, 1480-1510) [metrum:
jedenastozgłoskowiec falacejski]
14. Nostra omnis vis in anímo et corpóre sita est: aními imperío, corpóris servitio magis
utímur; altěrum nobis cum dis, altěrum cum belűis commune est. (SALL. *Cat.* 1.2)
15. Terrenorum item commodorum omnis est in homíne dominatus: nos campis nos
montibus fruímur, nostri sunt amnes nostri lacus, nos fruges serímus nos arbores;
nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus, nos flumína arcemus
derigímus avertímus; nostris deníque manibus in rerum natura quasi altěram
naturam efficěre conamur. (CIC. *N.D.* 2.152)